

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 7013200548
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7013200548.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Věry Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci navrhovateľky: V. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. X, G., t. č. X. O., Ž. XX, G., zastúpenej JUDr. Pavlom Kissom ml., advokátom so sídlom Štúrova 20, Košice, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o odvolaní navrhovateľky proti rozhodnutiu odporkyne č. 15306-2/2013-BA zo dňa 16.01.2013 o úrazovej rente, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6Sp/18/2013-177 zo dňa 07.12.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6Sp/18/2013-177 zo dňa 07. decembra 2017 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 6Sp/18/2013-177 zo dňa 07.12.2017, potvrdil rozhodnutie odporkyne č. 15306-2/2013-BA zo dňa 16.01.2013, ktorým odporkyňa podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. (ďalej aj „ZoSP“) nepriznala navrhovateľke úrazovú rentu a účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na odôvodnenie rozhodnutia odporkyne, priebeh konania vo veci a dôvod, pre ktorý Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 9So/153/2015 zo dňa 28.06.2017 zrušil predchádzajúci rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.04.2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Riadiac sa vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, krajský súd v novom konaní podľa tretej hlavy, piatej časti OSP opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne, vyžiadal si administratívny spis s ktorým sa oboznámil a na základe odvolacích námietok navrhovateľky žiadal znalca, aby vypracoval znalecký posudok a reagoval na námietky navrhovateľky o odborných otázkach ako i príčinnej súvislosti ochorenia a jej zdravotného stavu a otázky možného vplyvu pracovného úrazu, ktorý sa navrhovateľke stal dňa 05.08.2007 na jej súčasne zhoršený zdravotný stav. Popísal lekárske správy predložené navrhovateľkou ako i závery a zistenia vyplývajúce

zo znaleckého posudku.

Znalec vo vypracovanom posudku č. 84/2017 konštatoval, že vážny zdravotný stav navrhovateľky je klasickým následkom chronických degeneratívnych zmien, predovšetkým v krčnej a driekovej oblasti chrbtice s postihnutím miechových nervových koreňov a tlaku degenerovanej medzistavcovej platničky na predný okraj krčnej miechy s následkom chronického demyelinizačného ochorenia centrálnej nervovej sústavy.

Úraz navrhovateľky zo dňa 05.08.2007 - podvrtnutie v driekovej oblasti chrbtice s pomliaždením ľavej strany chrbta, bol už pri prvotnom vyšetrení charakterizovaný ako vyslovene banálne zranenie. Pri primárnom vyšetrení na traumatologickej ambulancii Oddelenia urgentného príjmu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach ani pri žiadnom z kontrolných vyšetrení sa navrhovateľka nestožovala na subjektívne ťažkosti, ktoré by svedčili pre postihnutie konkrétneho nervového miechového koreňa. V auguste roku 2007 nemala žiadne objektívne príznaky zranenia medzistavcovej platničky alebo miechového nervového koreňa a už vôbec nemala príznaky zranenia miechy.

V reakcii na námietky navrhovateľky uviedol, že navrhovateľka a jej právny zástupca laicky špekulujú o odborných medicínskych témach a termínoch, o ktorých nemajú predstavu. Navrhovateľka bola na neurologickom vyšetrení prvýkrát po inkriminovanom úraze až v septembri 2008, teda s odstupom viac ako 12 mesiacov od úrazu. Identické ťažkosti s bolesťami driekovej chrbtice a príznakmi kompresie nervového koreňa boli navrhovateľke opakovane neurológom liečené od roku 1995, teda viac ako 10 rokov pred úrazom, pričom v novembri 2006 bola hospitalizovaná na ORL klinike pre vertebrogénne podmienené závraty. Pomliaždenie miechy sa v zdravotnej dokumentácii navrhovateľky prvýkrát objavilo až v marci 2011, teda s odstupom takmer 4 rokov od úrazu. Navrhovateľka v auguste roku 2007 nemala žiadne objektívne príznaky zranenia medzistavcovej platničky alebo miechového nervového koreňa a už vôbec nemala príznaky zranenia miechy. V odbornej praxi je zranenie medzistavcovej platničky vždy sprevádzané zlomeninami stavca - resp. stavcov na viacerých úrovniach. Pre posudkové hľadisko je dôležité, že príznaky akútnej kompresie miechového koreňa a zranenie miechy samotnej majú svoju typickú neprehliadnutelnú symptomatológiu, vyžadujúcu si spravidla okamžitú operačnú neurochirurgickú intervenciu. Navrhovateľka sa s určitosťou na pomliaždenie miechy nikdy neliečila, zmienka o tejto diagnóze sa prvýkrát v zdravotnej dokumentácii objavila až po takmer štyroch rokoch od úrazu. Znalec poukázal na vyšetrenia MRI, MMR, MR zo dňa 31.07.2008, v ktorých sú konštatované a popísané pokročilé degeneratívne zmeny na skĺbeniach jednotlivých stavcov driekového segmentu chrbtice, degeneratívne zmeny i na medzistavcových platničkách a ani jedno z citovaných vyšetrení v čase najbližšie k úrazu zo dňa 05.08.2007 nepopisuje poúrazové zmeny na stavcoch, medzistavcových platničkách ani na mieche samotnej.

Po dôkladnej analýze z dostupnej zdravotnej dokumentácie znalec záverom konštatoval, že v posudzovanom prípade u navrhovateľky neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi posudzovaným zranením, ktoré navrhovateľka utrpela dňa 05.08.2007 a jej aktuálnym zdravotným stavom. Trval na závere, že poškodenie miechy a nôh s trvalými následkami nebolo spôsobené úrazom ale len degeneratívnymi zmenami chrbtice.

Výšetrenie realizované viac ako 1 rok po úraze smerovalo k nastaveniu efektívnej liečby pre navrhovateľku a nemalo byť analýzou príčinnej súvislosti medzi jej zdravotným stavom a úrazom. Znalec skonštatoval, že mal k dispozícii podklady, závery odborníkov, pričom všetky vyšetrenia hodnotia zdravotný stav navrhovateľky v tom zmysle, že trpí roztrúsenou sklerózou, resp. sklerózou multiplex. Znalec na pojednávaní podrobne navrhovateľku oboznámil so svojím odborným názorom na závery vykonaných vyšetrení.

Súd konštatoval, že skutkový stav bol pred vydaním napadnutého rozhodnutia odporkyne presne a v dostatočnej miere zistený na zodpovedanie otázky existencie príčinnej súvislosti podľa § 81 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Súd nemal žiadne pochybnosti, že úraz nemal vplyv na terajšie ochorenie navrhovateľky - chronické ochorenie centrálnej nervovej sústavy. Z uvedeného dôvodu nie je možné

priznať úrazovú rentu za pracovný úraz. Vypracované znalecké posudky súdneho znalca, MUDr. N. U. prispeli k vierohodnosti a správnosti rozhodnutia odporkyne. Nariadenie znaleckého dokazovania formou vypracovania odborného hodnotenia argumentov navrhovateľky v podanom odvolaní vyplynulo z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Znalec vo svojom znaleckom posudku vysvetlil závažný medicínsky problém týkajúci sa zdravotného stavu navrhovateľky.

Z uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil a o trovách rozhodol podľa v § 142 k ods. 1 OSP a neúspešnej navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania.

Voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach podala navrhovateľka odvolanie z dôvodu, že súd nerozhodol vecne správne, keď na podklade vykonaných dôkazov nesprávne vec právne posúdil, nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Trvala na tom, že poškodenie miechy s trvalými následkami je spôsobené úrazom a nie jej zlým zdravotným stavom - postupnými degeneratívnymi zmenami na chrbtici. Prvý ošetrojúci lekár po úraze, MUDr. Š. v lekárskejších správach jednoznačne popísal diagnózu - kontúzia miechy úrazom z roku 2007. Sociálna poisťovňa toto vo svojich posudkoch nezohľadnila, nevysporiadala sa s faktami, že od začiatku bola liečená na stav po kontúzii miechy úrazom, na čo bola hospitalizovaná a liečená. Tvrdila, že už prvé MRI z roku 2008 preukázalo poškodenie miechy. Odborní lekári, MUDr. Š. a MUDr. W. potvrdili jej názor, ktorý znalec vyvrátil. Spochybnila závery znaleckého posudku znalca, ktorý dlhšiu dobu spolupracuje so žalovanou. Znalecký posudok MUDr. Z., spochybnený Sociálnou poisťovňou, bol urobený iba pre účely posúdenia zdravotného stavu po úraze, nie na posúdenie celkového zdravotného stavu. Posudok Sociálnej poisťovne bol robený na posúdenie celkového zdravotného stavu, teda aj ochorenia, ktoré nesúvisia s konkrétnym pracovným úrazom. Znalec poukázal na degeneratívne zmeny v oblasti stavcov a na rok 2006, kedy mala iba jednorázové ochorenie - prechladnutie alebo zápal, pričom odvtedy na nič podobné liečená nebola. Vtedajšie ochorenie nemá žiaden súvis s jej zdravotným stavom. Problémy navrhovateľky nastali až po úraze, dovtedy nepotrebovala žiadnu liečbu. Znalec poukázal na sklerózu multiplex, ktorá jej bola diagnostikovaná až v roku 2011, pričom úraz sa stal v roku 2007. Všetky dôkazy, okrem posudku MUDr. U., hovoria v jej prospech, pričom odporkyňa jej od počiatku nechcela priznať invalidný dôchodok, pretože sa jednalo o pracovný úraz a bola si vedomá nastávajúcimi povinnosťami. Nie je pravda, že diagnóza, kontúzia miechy sa v zdravotnej dokumentácii prvý krát objavila až marci 2011, ale hneď po úraze, na prvej magnetickej rezonancii.

Na základe uvedených dôvodov žiadala odvolací súd, aby napravil pochybenie súdu prvej inštancie a sám vo veci rozhodol tak, že zruší rozhodnutie žalovanej a prizná jej náhradu trov konania.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 14.03.2018 uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom Krajského súdu v Košiciach. Odmietla názor navrhovateľky, že závery znalca nie sú objektívne. Znalecké dokazovanie nariadil súd za účelom predloženia objektívneho odborného posúdenia medicínskych argumentov uvedených v odvolaní navrhovateľky. Tento vo svojom znaleckom posudku vyhodnotil obsah administratívneho spisu, vyjadril sa ku všetkým námietkam navrhovateľky a potvrdil, že jej zdravotný stav je klasickým následkom chronických degeneratívnych zmien predovšetkým krčnej a driekovej chrbtice. Pracovný úraz navrhovateľky zo dňa 05.08.2007 vyhodnotil za banálny. V konaní nevznikol dôvod na spochybenie správnosti a hodnovernosť záverov znalca, ktorý vyjadrené subjektívne pochybnosti navrhovateľky považuje za nenáležité. Navrhovateľka utrpela pracovný úraz dňa 05.08.2007 a nie v roku 2008, ako uviedla v odvolaní. Prvá magnetická rezonancia bola vykonaná s odstupom viac ako 12 mesiacov od pracovného úrazu, pričom na identické ťažkosti s bolesťami driekovej chrbtice s príznakmi kompresie nervového koreňa bola opakovanne liečená neurológom od roku 1995, teda viac ako 10 rokov pred pracovným úrazom. Navrhovateľka nemala v auguste roku 2007 žiadne príznaky zranenia miechy. Prvé zmienky o uvedenom poškodení sa objavili v zdravotnej dokumentácii až po takmer štyroch rokoch od pracovného úrazu.

Na základe vyššie uvedených dôvodov odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 07.12.2017 ako zákonný a vecne správny potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP, konania podľa tretej hlavy, piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Predmetom preskúmania je rozhodnutie odporkyne vo veci nároku na úrazovú rentu.

Podľa § 88 ods. 1 ZoSP, poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti“) a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 88 ods. 3 veta prvá ZoSP, pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

Pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami (§ 88 ods. 3 zákona o sociálnom poistení).

V zmysle § 8 ods. 4 písm. a/ zákona o sociálnom poistení, plnením pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru.

Pojem „pokles pracovnej schopnosti“ na účely nároku na úrazovú rentu podľa § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nie je totožný s pojmom „pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť“ na účely posúdenia invalidity podľa § 70 ods. 3 tohto zákona.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľka bola uznaná invalidnou podľa § 71 zákona o sociálnom poistení a bol jej priznaný invalidný dôchodok, ktorý od 14.11.2011 patril vo výške zodpovedajúcej 60 % miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z dávkových spisov odporkyne vyplýva, že invalidizujúcim ochorením (rozhodujúcim zdravotným postihnutím na účely invalidity) je porucha statodynamiky prevažne krčnej chrbtice, bez poruchy reflexov na horných a dolných končatinách, so stredne ťažkou poruchou rovnováhy, teda že ide o ochorenie zaradené medzi choroby chrbtice.

Pre posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti (§ 88 ods. 1 a 3) nie je teda rozhodujúce postihnutie chrbtice a z neho vyplývajúce následky. Podstatné bolo, či pokles pracovnej schopnosti je následkom kontúzie miechy v dôsledku pracovného úrazu.

Odvolací súd sa oboznámil s obsahom administratívneho spisu, obsahujúceho lekárske správy týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky ako i so znaleckým posudkom, ktorého vypracovanie nariadil krajský súd. Pre účely posúdenia príčinnej súvislosti medzi pracovným úrazom navrhovateľky a jej zdravotnými ťažkosťami sú podstatnými dôkazné prostriedky - lekárske nálezy, zabezpečené najmä bezprostredne po pracovnom úraze. Z lekárskej správy vypracovanej bezprostredne po pracovnom úraze, dňa 05.08.2007 vyplýva, že sa nezistili traumatické zmeny na Rtg zobrazení ani vykonaným sono vyšetrením, hybnosť je veku primeraná. Je nesporné, že navrhovateľka v ďalšom období pociťovala zhoršovanie zdravotného stavu, avšak nebolo preukázané, že tento bol dôsledkom utrpeného pracovného

úrazu. V období od roku 2008 bolo vyhotovených množstvo lekárskejších správ a nálezov, z ktorých však nevyplýva, že príčinou ťažkostí navrhovateľky bol jednoznačne pracovný úraz z augusta 2007. Pre tvrdenie o kontúzii miechy, ktorá mala vzniknúť úrazom dňa 05.08.2007, neboli predložené žiadne dôkazy - nálezy z tohto obdobia. Za účelom objektívneho zhodnotenia zdravotného stavu navrhovateľky, aj na základe lekárskejších správ z rôznych období, (počnúc rokom 1995, odkedy navrhovateľka udávala bolesti chrbtice s vyžarovaním do dolných končatín) mapujúcich progres zdravotného stavu navrhovateľky, ustanovil súd do konania znalca, ktorého závery sú pre posúdenie danej veci rozhodné. Znalec je pri vyhotovovaní odborného posudku povinný konať nestranne (§ 16 ods. 2 písm. c/ zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), a v konaní pred krajským súdom odvolací súd nezistil žiaden dôvod na spochybnenie jeho objektívneho postoja k veci, v ktorej vypracoval znalecký posudok č. 84/2017.

Ustanovený znalec podrobne odôvodnil svoj záver, podľa ktorého zdravotný stav navrhovateľky súvisí s pokročilými degeneratívnymi zmenami na sklbeniach jednotlivých stavcov driekového segmentu chrbtice a degeneratívnymi zmenami na medzistavcových platničkách driekového segmentu chrbtice. Skonštatoval, že po dôkladnej analýze zdravotnej dokumentácie dospel k záveru, že neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi posudzovaným zranením, ktoré navrhovateľka utrpela dňa 05.08.2007 a aktuálnym zdravotným stavom.

Ustanovený znalec sa zúčastnil súdneho pojednávania nariadeného na deň 07.12.2017, na ktorom dal odpoveď a vysvetlenie na každú otázku a námietku navrhovateľky. Zo strany navrhovateľky sa nepodarilo odborné závery a logické argumenty znalca spochybníť a vyvrátiť.

Doplneným dokazovaním vykonaným Krajským súdom v Košiciach v súlade s ust. § 250i ods. 1 OSP, nedošlo k zmene odborných záverov obsiahnutých v lekárskej správe vystavenej dňa 17.12.2012, ktorá bola podkladom pre rozhodnutie odporokyne č. 15306-2/2013-BA zo dňa 16.01.2013.

Keďže bolo doplneným dokazovaním zistené, že v dôsledku pracovného úrazu navrhovateľky dňa 05.08.2007 nedošlo k žiadnemu poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca, nebola splnená podmienka pre priznanie úrazovej renty podľa § 88 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Vzhlľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnej navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.